

КАРТА НА УМЕНИЯТА

Модул, Продължител ност (Общо 30ч) Водеща организация	Теми в обучението Списък на под-темите	Ниво и умения - Какво знаят и умеят професионалистите, в каква степен извършват тези операции отговорно и самоуверено	Методи и стратегия - Присъствени занятия или он-лайн учене
1. Основи на финансовата грамотност и тяхната значимост в ежедневието (10 часа) ФНЈ	1.1. Значението на парите	<p>Основни познания: Професионалистите, работещи с деца и младежи (ПРДМ) знаят и умеят да обясняват следното: Парите имат 3 функции:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Средство за размяна 2) Разчетна единица 3) Средство за натрупване <p>Парите могат да бъдат под формата на банкноти, монети и банкони пари (депозити до поискване). Те трябва да знаят разликата между бартерна икономика и сложна икономика, каквато имаме в наши дни.</p>	Присъствено занятие
	1.2 Сметка в банка	<p>Основни познания:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ПРДМ могат да обяснят предназначението и функциите на банковата сметка - Те трябва да знаят каква е минималната възраст за създаване на сметка в банка или спестовна сметка, без да е нужно присъствието на възрастен. - Те могат да обяснят как се създава сметка за непълнолетно лице. 	Присъствено занятие
		<p>За напреднали:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ПРДМ знаят и могат да обяснят какви са различните типове банкови сметки (сметка с или без дебитна карта, кредитна карта, оувърдрафт). - ПРДМ знаят колко струва поддръжката на банковата сметка. - Те могат да обяснят какво представлява дебитна или кредитна карта и как се използва. 	Присъствено занятие

		<ul style="list-style-type: none"> - ПРДМ знаят какви са предимствата на електронното банкиране. - ПРДМ знаят как да използват електронно банкиране и да обяснят на младежите, с които работят как да осъществяват трансакции, като превод на пари или обикновени поръчки. В резултат от това децата и младежите, настанени в услуги от резидентен тип, или младежите, напускащи такива услуги, ще могат да извършват преводи към друга банкова сметка или да поръчват стоки от електронни магазини. - Възможно е да се добави допълнителна информация относно рисковете на онлайн пазаруването. - ПРДМ знаят и могат да обясняват на децата и младежите, с които работят, как да използват оувърдрафт и в кои случаи това би било разумно какви са рисковете, произтичащи от това. 	
	1.3 Спестовна сметка	<p>Основни познания:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ПРДМ знаят каква е минималната възраст за създаване на спестовна сметка без да е необходим придружител(пълнолетно лице) - Професионалистите, работещи с деца и младежи могат да обясняват на децата и младежите как да създадат спестовна сметка. - ПРДМ знаят какво се прави, в случай на изгубен ПИН код. 	Присъствено занятие
		<p>За напреднали:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ПРДМ знаят, че има различни видове спестовни сметки - срочни и безсрочни - ПРДМ знаят какви са различните видове лихви за различни спестовни сметки - ПРДМ могат да обясняват на децата и младежите, с които работят, какви са различните видове спестовни сметки и депозити и кой вид е най-подходящ за различни цели - ПРДМ знаят разликата между спестовна сметка и разплащателна сметка и могат да я обяснят на децата и младежите, настанени в социални услуги от резидентен тип. - Например: Младеж, настанен в социална услуга от резидентен тип иска да спести пари за шофьорски курсове. Подходящият вид депозит е спестовна сметка с онлайн банкиране, тъй като по този начин младежът може да заделя определена сума всеки месец. По-добре би било, ако депозитът е срочен, тъй като лихвата ще е по-висока. 	Присъствено занятие
	1.4 Безкасови плащания	<p>Основни познания:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ПРДМ знаят какви са условията, при които могат да бъдат издадени дебитна/кредитна карта на дете или младеж 	Присъствено занятие

		<ul style="list-style-type: none"> - ПРДМ познават функциите на дебитните карти - ПРДМ знаят как да обяснят на младежите и да отправят предупреждения към тях за психологическия ефект от използването на кредитна карта (на принципа купи сега - плати по-късно) 	
		<p>За напреднали:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ПРДМ знаят и могат да обяснят как се използва дебитна карта (теглена на пари от банкомат и плащане с дебитна/кредитна карта). - ПРДМ знаят, че за извършването на плащания с дебитна/кредитна карта е необходим код (ПИН код) - ПРДМ могат да наблюдават и насочват младежите, настанени в резидентни услуги или младежите напускащи такива, докато теглят пари или плащат с дебитна/ кредитна карта. - ПРДМ знаят и могат да обяснят на кои места може да се плаща с дебитна/ кредитна карта (места, обозначени със знак “VISA”, “Master Card” and “Maestro”), както и местата, от които могат да се изтеглят пари. - ПРДМ знаят и могат да демонстрират на младежите, настанени в услуги от резидентен тип и младежите, напускащи такива, как се плаща с дебитна/кредитна карта в Интернет. - Те трябва да могат да обяснят на децата и младежите, с които работят относно рисковете при плащане на поръчки от онлайн магазин с дебитна/ кредитна карта. - Те трябва да могат да обяснят на децата и младежите, с които работят как да реагират, в случай че дебитната/кредитната карта бъде открадната или изгубена. 	Присъствено занятие
	1.5 Заеми	<p>Основни познания:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ПРДМ знаят и могат да обяснят какво представлява кредит или заем. - ПРДМ са запознати с различните видове кредити(потребителски, кредит с ипотека, лизинг) 	Присъствено занятие
		<p>За напреднали:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ПРДМ могат да направят сравнение между условията за кредит и лизинг на различни банки. - ПРДМ знаят и могат да покажат на младежите, настанени в услуги от резидентен тип и младежите, напускащи такива, електронни приложения и уеб-сайтове за сравняване на условията по кредит или лизинг от различни банки. 	Присъствено занятие

		<ul style="list-style-type: none"> - ПРДМ разбират и могат да обяснят при какви условия банките предлагат изгодни лихви. ПРДМ разбират и могат да обяснят значението на понятието “кредитен рейтинг” и какви биха били последиците за човек, който има нисък кредитен рейтинг. - ПРДМ трябва да могат да обяснят разликата между кредитите с фиксирана лихва и тези с плаваща. 	
<p>2. Договори, правни въпроси и финансови помощи (6 часа) ФНЈ</p>	<p>2.1 Договори</p>	<p>Основни познания:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ПРДМ знаят и могат да обяснят какви са различните видове договори. - ПРДМ знаят и могат да обяснят какви са правните и договорни разпоредби за сключване и прекратяване на договор. - ПРДМ знаят, разбират и могат да обясняват, че различните страни в различните договори могат да имат различни бизнес условия - ПРДМ знаят и могат да обясняват процедурите за промяна на договор по различни причини - технически, във връзка със сроковете, персонала и финансите. 	<p>Присъствено занятие</p>
		<p>За напреднали:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ПРДМ знаят и могат да обясняват какви са възможните рискове при сключване на договори в различни житейски области (рискове за контрагента). - ПРДМ знаят какви са последиците при неспазване или нарушаване на договор - ПРДМ знаят как да следят за спазването на условията по договор - ПРДМ могат да осъществяват независима и отговорна оценка на риска в договорните отношения 	<p>Присъствено занятие</p>
	<p>2.2 Трудово законодател ство</p>	<p>Основни познания:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Младежите, настанение в социални услуги от резидентен тип са запознати с основни термини, свързани с трудовото законодателство (минимална заплата, отпуск, прекратяване на договора, колективен трудов договор) - ПРДМ познават интернет страници и други онлайн ресурси във връзка с условията за сключване на трудови договори - ПРДМ могат да помагат на младежите, в случай че имат някакви въпроси относно техния трудов договор - С помощта на ПРДМ, младежите научават основните си права и задължения по трудов договор. 	<p>Присъствено занятие</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - ПРДМ са запознати със възможността за членуване в синдикати и в каква степен това може да е от помощ на младежите 	
		<p>За напреднали:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ПРДМ се ориентират без проблем в различни писмени трудови договори. - ПРДМ могат да помагат на младежите с подробна информация относно трудовите договори и да отговарят на всякакви въпроси, свързани с тях. 	Присъствено занятие
	<p>2.3 Обезщетения при безработица, помощи за наем, обжалване на санкции при обезщетения за безработица</p>	<p>Основни познания:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ПРДМ са запознати с процедурите и необходимите документи за получаване на обезщетения при безработица. - ПРДМ знаят и могат да обясняват в какви случаи човек може да получи санкции за безработица и какви са последствията от това. Например, професионалистът може да проследи дали младежът ходи на всички интервюта, на които го изпращат от бюро по труда. - ПРДМ знаят уебсайтове и други ресурси онлайн с информация относно санкциите при безработица. - ПРДМ знаят и могат да обяснят на младежите в какъв срок могат да получават обезщетения при безработица 	Присъствено занятие
		<p>За напреднали:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ПРДМ могат да обясняват на младежите възможността за санкции, така че да минимизират тази възможност. - ПРДМ са запознати с възможностите за получаване на помощи за наем и при какви условия младежите могат да ги получат. - Младежите биват запознати с връзката между обезщетението за безработица и помощите за наем. - ПРДМ могат да обясняват на младежите че ако спрат да получават обезщетение за безработица, ще изгубят и помощите за наем. (ако е приложимо в съответната държава) <p>Ако е приложимо:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ПРДМ знаят, че хората могат да обжалват санкциите при безработица. - ПРДМ знаят и могат да обясняват къде (в коя държавна институция) и при какви условия, биха могли да се обжалват санкциите при безработица. 	Присъствено занятие

		<ul style="list-style-type: none"> - ПРДМ могат да предоставят на младежите уебсайтове и други онлайн ресурси по този въпрос. - ПРДМ могат оказват подкрепа на младежите, които са безработни. Ако младежът е изпълнил всички условия и въпреки това е бил санкциониран, то той може да обжалва санкциите с помощта на професионалиста. 	
Планиране на личния бюджет (8ч) ИКJ	3.1 Планиране на приходите и разходите	<p>Основни познания:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Знания за планирането, наблюдението и оценката на приходите и разходите, например с помощта на таблици в Excel или чрез банкови извлечения - Знания за основните концепции в сферата на бюджетирването. При нужда, възможност за предприемане на действия за коригиране на бюджета. Възможност за обясняване на планирането на бюджета на други хора, най-вече младежи. - Възможност да разпределя парите си за различни бюджетни пера, както и каква част от тях са били похарчени и за какво. - Знания за това, че човек не бива да харчи повече, отколкото изкарва. - Да извършва математически действия, свързани с бюджета - Знания за извършване на оценка, например на транзакциите от банковата сметка. - ПРДМ могат да обясняват на младежите по какъв начин се променя бюджетната им ситуация, ако вземат кредит. - ПРДМ трябва да могат да преценят колко е необходимо да печели младежа, за да може да плаща вноската на кредита си. - ПРДМ могат да преценят каква сума трябва да спестява младежът, за да спести определна сума за определен период (например: колко трябва да спестяват месечно, за да съберат сумата за шофьорските курсове за 4 години). - ПРДМ могат да обясняват на младежите, че е по-добре парите да бъдат спестени, отколкото да се вземат кредити. - Предложение: Ако младежът е съгласен, професионалистът може да наблюдава месечните му транзакции. 	Присъствено занятие
	3.2 Пазаруване, списък за	<p>Основни познания:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ПРДМ познават възможностите за създаване на списък за пазаруване - писмено или с помощта на дигитални приложения. 	Присъствено занятие

	<p>пазаруване, съотношени е между цена и качество</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ПРДМ познават различните магазини и какво може да се купи от тях. Също така, те са запознати и с възможностите за онлайн пазаруване. - ПРДМ имат познания относно съотношенията между цените и възможностите за сравняване на цени - например чрез електронни приложения или платформи, например "Google Shopping" или "Idealo". Те умеят да сравняват съотношенията между цена и количество или качество. - ПРДМ имат познания относно законодателството във връзка с пазаруването, например необходимата възраст за определени покупки. - ПРДМ могат да конвертират цените в различни валути. Те могат да изчисляват сумата за различно количество продукти. Могат, също така, да избират продукти с най-добро съотношение между цена и качество. - Те могат да купуват самостоятелно и отговорно в рамките на определения бюджет и избират най-доброто качество за съответната цена. 	
		<p>За напреднали:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ПРДМ знаят как да обясняват предимствата и недостатъците на различните възможности за планиране на бюджета и разработване на списъци за пазаруване - ПРДМ познават разликите в качеството на продукти от сходни ценови категории. - ПРДМ могат да избират продуктите с най-добро съотношение между цена и качество на националния и международния пазар. - ПРДМ могат да проучват и да подбират желаните продукти. - ПРДМ могат да изчисляват съотношението между цена и качество. - ПРДМ могат да пазаруват ефективно и ефикасно за себе си и другите. - ПРДМ могат да оптимизират процедурите си за пазаруване за себе си и другите. 	<p>Присъствено занятие и онлайн самоподгото вка</p>
	<p>3.3 Жилище</p>	<p>Основни познания:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ПРДМ знаят и могат да обясняват на младежите различните видове жилища - апартаменти, студентски общежития и др. - ПРДМ знаят и могат да обясняват какво включва сумата на наема, например с или без включени консумативи. - ПРДМ знаят и могат да обясняват какви са различните условия за плащане на наем и какви са последиците при закъсняване с плащането. - ПРДМ имат знания относно средните за пазара цени на наемите на местно ниво - ПРДМ познават различните видове помощи, включително и помощите за наем 	<p>Онлайн самоподгото вка</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - ПРДМ знаят и могат да обясняват различните задължения по договора за наем - правила, депозит, self-disclosure. - ПРДМ знаят какви са правата съгласно договора за наем, като например правото на защита на дома. - ПРДМ познават видовете застраховки, които биха могли да са от помощ за младежите, които наемат жилище, например застраховка на домашното имущество или застраховка за щети, причинени от трети лица. - ПРДМ имат знания относно законодателството във връзка с договорите. - ПРДМ могат да оказват нужната подкрепа на младежите във връзка с тези теми. - ПРДМ могат да планират и осъществяват пренасяне в ново жилище. - ПРДМ знаят, че жилищните кооперации представляват по-лесен начин да се сдобиеш със собствено жилище. 	
		<p>За напреднали:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ПРДМ могат да идентифицират и осъществяват потенциала за икономии (например: чрез използване на платформи и приложения за сравняване на цените на различните доставчици на електричество). - Професионалистите, работещи с деца и младежи могат да оптимизират своите разходи за жилище отговорно и самостоятелно и да дават насоки на други хора как да го правят 	Онлайн самоподготовка
	<p>3.4 Разходи за образование и квалификации</p>	<p>Основни познания:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ПРДМ познават цените на шофьорските курсове или къде може да се намери тази информация в интернет. - ПРДМ знаят колко е необходимо да печели младия човек, за да поддържа автомобил или мотоциклет. - ПРДМ трябва да могат да обясняват на младежите какви са разходите за закупуване на кола или мотор, включително и разходите за шофьорски курсове. - ПРДМ могат да показват на младежите къде да открият информация в интернет за различните видове заеми. - Младежите биват обучени как да направят план за закупуването на кола или мотор (включително и шофьорските курсове). - ПРДМ осъществяват наблюдение на процеса на изработване на плана. 	Онлайн самоподготовка

		<ul style="list-style-type: none"> - ПРДМ трябва да обърнат внимание на младежите за допълнителните разходи при купуване на автомобил, например - повреди, данъци, такси и т.н. 	
<p>4. Предприемачес тво (6 часа) Groupe SOS Jeunesse</p>	<p>4.1 Как се става предприема ч?</p>	<p>Основни познания:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ПРДМ знаят, че предприемачите трябва да притежават някои специфични умения - ПРДМ са запознати със статистически данни относно основния доход на предприемачите. - ПРДМ знаят и могат да насочат младежите към тест в интернет, който анализира способностите ни да станем предприемачи. - ПРДМ знаят, че всеки предприемач се нуждае от бизнес-идея. - ПРДМ могат да обсъждат с тях бизнес идеи. - ПРДМ познават експерти, в сферата на предприемачеството и могат да се свържат с тях за консултация на младежите относно конкретни идеи. - Младежите, настанени в социални услуги от резидентен тип, могат да развият бизнес идеи, които имат потенциала да бъдат приети с интерес на пазара. ПРДМ ги подкрепят в този процес. - ПРДМ познават основните подходи за разработване на бизнес плана. - ПРДМ знаят къде могат да бъдат намерени примерни бизнес планове в интернет. - ПРДМ знаят експерти в сферата на бизнес плановете, от които могат да поискат съвет. - ПРДМ подкрепят младежите в процеса на разработване на бизнес план - ПРДМ насърчават младежите да участват в състезания за млади предприемачи и ги подкрепят.. 	<p>Присъствено занятие. Възможно е участието на предприема ч, който да сподели собствен опит</p>
	<p>4.2 Източници на финансиран е имаркетинго ви стратегии за</p>	<p>Основни познания:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ПРДМ са запознати с и могат да представят на децата и младежите, с които работят, различни възможности за финансиране за предприемачи. - ПРДМ, знаят и могат да обясняват предимствата на капиталовите вложения пред заемите - ПРДМ познават експерти по финансирането в сферата на предприемачеството. - ПРДМ могат да зададат на тези експерти конкретни въпроси относно финансирането за предприемачи. 	<p>Присъствено занятие. Възможно е участието на предприема ч, който да сподели</p>

	<p>предприема чи</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ПРДМ могат да обсъдят с децата и младежите, с които работят различни примери за източници на финансиране за предприемачи. - ПРДМ имат основни познания относно различните маркетингови стратегии и тяхното значение - ПРДМ имат познания относно пазарните проучвания и анализа на конкуренцията - ПРДМ притежават познания относно управлението на качеството в сферата на предприемачеството. - ПРДМ умеят да разработват концепции относно закупуването на суровини и междинни продукти, което да доведе до последващо производство(на стоки или услуги) и тяхната продажба. - ПРДМ могат да осъществяват пазарни проучвания и анализи на конкуренцията. - ПРДМ могат да съставят маркетингови стратегии. - ПРДМ могат да извършват контрол на качеството и да осигуряват качество. - ПРДМ могат да управляват маркетинговите процеси на своя отговорност. Това включва: (1) идентифициране на възможности чрез пазарно проучване, анализ на потреблението и на конкуренцията (2) поставяне на цели, които гарантират възвръщаемост на инвестираните средства (3) избор на подходящи стратегии за постигане на целите (4)изпълнение на стратегията с маркетинговия микс, и (5) мониторинг по отношение на успешното прилагане на целия процес и всички взети решения. 	<p>собствен опит.</p>
--	--------------------------	--	---------------------------